

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia Zaringo Badensis

Schöpflin, Johann Daniel

Carolsruhae, 1766

Caput IV. Jacobus III. [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-295072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295072)

CAPUT IV.

J A C O B U S III.

A. 1577 - 1590.

§. I.

revis est, at digna memoratu, vita Mar-
 chionis Jacobi, quem Germania, Italia,
 Belgium, Cæsar & Pontifex Romanus
 amarunt: cujus dotes admirati sunt multi: cujus vita longior si
 fuisset, magnam Badensibus terris induxisset rerum conversionem.
 Natus est Jacobus A. 1562. die 26. Maji, Pforzhemii, ubi ante
 translata Durlacum regiminis sedem habitaverant Mar-
 chiones, lineæ Pforzheimensis, quæ dein Durlacensis appellata.
 Mortuo patre communem cum fratribus tutorem, Wirtembergæ
 Ducem, accepit. Ob ingenium excellens, literis colendis aptis-
 simum, anno XV. ætatis, Tubingam & anno sequenti Argento-

Jacobi
initia.

JAC. III.

ratum est missus, ut, quæ domi jecerat fundamenta, apud exteros perficeret. Argentorati elegantioribus litteris & Philosophiæ per biennium incubuit; Electoris Trevirensis Jacobi, magni patrii, animatus exemplo.

A. 1581. sub Comitis Hachbergæ nomine, ad Gallos & Italos profectus est, Josua Scherero a Schwarzenberg Ephorofusus.

§. I I.

Artes
militares.

Ex Italia Vindelicorum Augustam se contulit, ubi A. 1582. Comitiam Imperii habuerat Cæsar. (a) Vigesimo ætatis annum tum decurrebat Jacobus. Corporis & oris venustas, suavitas morum & Cæsarum & Procerum ei conciliarunt amorem; quem plurimum Europæ linguarum notitia, qua polluerat, non parum adauxit. Post reditum singularis ejus in artes militares propensio manifestare se coepit. Studiis litterarum exercitatio armorum successit; in qua tantos etiam brevi tempore fecit progressus, ut in equestribus ludis passim reportaverit palmam. Doctrina militaris ei connata, non instillata videbatur. Veteres bellicæ artis scriptores præ ceteris legit & subjunxit juniores; linguarum cognitione non parum adjutus.

(a) Errat FECHTIUS in *Hist. Colloq. Emmed.* Cap. 1. §. 6, ubi Comitiam hæc Augustam ad A. 1580. rejicit.

§. III.

Inter hæc Coloniense A. 1582. exortum est bellum, in quo <sup>Bellum Colo-
nienfe.</sup> Ludovicus, Palatinus Elector, Gebhardi Truchfessii, Electoris, ad Protestantium sacra transeuntis, partes tuebatur. Missus ab eo cum copiis in auxilium ejus frater Casimirus, quem comitatus est Marchio noster Jacobus. Quum autem Palatinus, A. 1583. moriens, impuberem reliquisset filium, Fridericum IV. Casimirus, tutelæ suscipiendæ causâ & cum eo Jacobus noster domum redierunt. (b) Paulo post tamen ad idem Coloniense bellum rediit Jacobus; sed contrarias partes secutus. Sanguinis vinculum, quod inter eum & Ernestum Bavarum, Gebhardi in Electoratu Coloniensi æmulum, intercesserat, (c) animum Jacobi induxit, ut non modo pro eo corripere arma, sed & mutuis officiis arcta cum eo amicitia jungeretur. Novesium, Coloniensis Electoratus Civitas, in potestatem Batavorum devenerat. Ad eam Hispanicis armis recipiendam Alexander festinavit Farnesius. Jacobum Ernestus rogavit Elector, ut equites Germanos ad urbis obsidionem adduceret, annumque ei insuper constituit stipendium, ut pro Coloniensis Archiepiscopatus defensione mille equites & peditum signa viginti sub

Tom. IV.

Q

(b) ISSELT, de Bello Colon. Lib. IV. pag. 395.

(c) Jacobi Marchionis avus, Ernestus, frater fuerat Philippi, cujus filia Ma-

JAC. III.

armis haberet. In expeditione hac Farnesio ita adhæsit Jacobus, ut ab eo fere nunquam discederet. (d) Observavit quid faceret; audivit consilia; obambulantem in castris, ad hostium usque portas progredientem, comitatus; magni Imperatoris in eo miratus exemplar. Novesio capto, cum eodem Alexandro ad Rhenobergæ obsidionem progressus, misso in hiberna milite, rediit domum, præcipua belli gerendi momenta a tanto Duce edoctus. Virtutis ejus & fortitudinis fama ad Hispanicam usque Aulam penetraverat, ad quam ille, diutius si vixisset, se appliciturus videbatur; eo faciliore consilio, quod per dotalia uxoris suæ Culenbergicæ apud Geldros bona, Regis Hispaniæ devenisset Vassallus.

ria Jacobæa fuit avia Electoris Coloniensis Ernesti. Docet hoc Tabella sequens:

Christophorus March. Bad.

Philippus	Ernestus
Maria Jacobæa, uxor Wilhelmi IV. Bavariæ Ducis.	Carolus II. Jacobus March, Bad.
Albertus IV.	
Wilhelmus V. Bavariæ Dux.	Ernestus Elector Colon.

(d) PISTORIUS in Vita Jacobi pag. 12.

§. I V.

In divisione terrarum Bada - Durlacenſium inter tres fra-^{Regimen} tres A. 1584. Marchiam Hachbergæ accepit Jacobus; (e) ^{adit.} cujus regimen ei a tutoribus traditum.

Wirtembergæ Dux, adoleſcentium Marchionum qui geſſerat tutelam, ab eo & a fratre ejus natu majore, Erneſto Friderico, exegit, ut Auguſtanæ Confeſſioni, Carolo V. in Comitibus exhibitæ, & Formulæ Concordiæ, A. 1580. in Saxonia conditæ, conſtanter ſe adhæſuros profiterentur. Tutori reſponderunt Marchiones, ab Auguſtana Confeſſione, quam a teneris didicerant, ſe non diſceſſuros, at Formulæ Concordiæ ſe nondum poſſe accedere, quod capita ejus nondum ſatis expenderint.

Eodem anno Jacobus cum Johanne Caſimiro, Reinhardo & Johanne, Comitibus Palatinis, & cum fratre ſuo Erneſto Friderico, ad Johannem Manderſcheidium, Episcopum Argentinenſem, literas ſcripſit, quibus Canonicorum Proteſtantium Argentinenſis Capituli cauſſam commendavit, (f)

Numerofa Germanorum equitum peditumque agmina in Henrici Navarræ Regis auxilium in Galliam quum A. 1587. con-

Tom. IV.

Q 2

(e) Conf. vita Erneſti Friderici. pag. 72.

(f) Extant literæ in Libello: *Auſſchreiben und Bericht Georgen von Sayn &c.*, inter Documenta num. XXXIV.

JAC. III.

tenderent, Alfatiae Sueviaeque Ordines, publicae tranquillitati timentes, foedere inter se juncti, copias conduxerunt, iisque Marchionem praefecerunt Jacobum; qui & anno sequente Brisgovicorum feudorum investituram, a Basiliensi Episcopo, Jacobo Christophoro, Brundruti, suo & fratrum nomine, suscepit.

§. V.

Lotharingo militat.

Bellica Jacobi gloria indies apud exteros increvit. Lotharingiae Dux iisdem conditionibus, quibus Coloniensis Elector, ejus sibi expetiit auxilia. Enimvero in turbis illis religionis, quae sub Henrico III. Rege apud Gallos continuatae sunt, Carolus II. Lotharingiae Dux, partibus Guisiorum adhaerens, Henrico Roberto, Boullionæo, Hugonottorum fautori, eoque defuncto, Carolæ Elifabethæ, filiae ejus, intulit bellum, quod Germanorum Protestantium exercitus, quem Boullionæus ducebat, per Lotharingiam transiens, late omnia vastasset. Lotharingiae Dux Jametium, Ducatus sui feudum, a Boullioniis Ducibus possessum, fine anni 1587. obsedit. Obsidio per anni spatium protracta. Urbs mense Decembri A. 1588. Castrum, urbi subiectum, A. 1589. mense Julio in Lotharingiae Ducis potestatem pervenit. (g) Ad obsidionem hanc eo felicius peragendam, Jacobus Germanorum

(g) THUANUS Lib. XCVI. Cap. 6. CALMET *Hist. de Lorraine* Tom. V. pag. 812.

peditum auxilia, suis conscripta sumtibus, Lotharingo submisit. Ex his quatuor turmæ in Galliam progressæ sunt, jussu Lotharingi, ut Mayennio sub Duce contra Henricum Navarræ Regem militarent. Militum Badensium virtus multos tum laudatores invenit. (h)

§. VI.

Lotharingus in securitatem debiti A. 1589. Bitensem ^{Dynastia Bitensis} oppigneravit Marchioni. (i) Dynastia hæc ^{oppigner.} a seculi XIII. temporibus in Bipontii Comitum manibus fuerat. Margaretha, Jacobi, ejus stirpis postremi, A. 1570. defuncti, filia, Philippo V. Comiti Hanovio - Lichtenbergico nupsit, A. 1569. ante patrem extincta. Hanoviæ Comes, virtute conjugis suæ defunctæ, in Bitensem Dynastiam sibi jus vindicans, a Duce Lotharingæ investituram obtinuit. Sed litem illi movit Philippus Leininga - Westerburgicus Comes, qui Amaliam, Simonis Weckeri filiam, duxerat uxorem. Simon hic frater natu major

Q 3

(h) PISTORIUS *Orat. I.* pag. 56.

(i) BERNHARDI HERZOG *Chron. Alsat.* Lib. II. pag. 232. & 233. In literis A. 1592. quarum mentionem in Ernesti Friderici vita injecimus, Dynastia hæc quoque Badensium pignus (*Pfandschaft*) vocatur. Alibi eandem Dynastiam titulo emtionis venditionis ad Badenses pervenisse legas.

JAC. III.

fuerat Jacobi. (k) Lotharingæ Dux, mutata sententia, in Leiningensis partes transivit. Hanovius ad Cameram Imperii detulit litem. Hac durante, Lotharingus Bitensem Dynastiam Jacobo nostro Marchioni oppigneravit; qui possessionem ejus adivit fratrique Ernesto Friderico, successori, reliquit. (l)

§. VII.

Consi-
lium mu-
tandæ
religio-
nis.

Hæc dum aguntur, de transitu ad Romana sacra cogitavit Jacobus. Primus hac de re A. 1587. increbuit rumor. Frequentes hinc litteræ, quas frater ejus & Elifabetha soror, Philippus Ludovicus, Palatinus Princeps, Ludovicus Wirtembergæ Dux, Fridericus Montisbeliardæ Comes, Ludovicus Landgravius Hassiæ, alique ad eum scripserunt, a proposito ut eum averterent. At Ferdinandus Archidux Austriæ, Guilielmus Baviariæ Dux, Andreas de Austria, Cardinalis, Johannes Argentinenfis Episcopus, literis quoque suis eum in proposito firmarunt; auxilium & opem ei, si opus esset, polliciti.

Italicum iter, militia Belgica sub Alexandro Farnesio, amicitiae vinculum cum Electore Colonienfi, Ernesto Bavarø, & cum Lotharingæ Duce, cum Ferdinando Archiduce, cum Wilhelmo

(k) CALMET. *loc. alleg.* pag. 762. seq.

(l) Vide Ernestum Fridericum. pag. 83.

Bavariæ Duce & cum Pontificio ad Helvetios legato, Octavio, Alexandrino Episcopo, familiares ei reddiderant ritus Romanos. His accessit Pistorius, singularis loquentiæ vir, qui quotidie Marchionem obsedit; dubium & vacillantem in proposito firmavit.

§. VIII.

In re tam gravi autem temere aut leviter ne egisse videtur Jacobus, hortante Pistorio, super capita quædam fidei colloquia duo, alterum Badæ; alterum Emmedingæ instituit.

Badense habitum A. 1589. (m) inter Jacobum Andreae & Jacobum Heerbrandum, Tubingenses Theologos, ab una & inter Jo. Pistorium, cui Theodorus Busæus, Jesuita, Collegii Molsheimensis in Alfatia Rector, se junxerat. Colloquio hoc Jacobum, in religione nutantem, Pistorius ad sacra Romana reducere studuerat; ille qui nuper ex Lutherano Calvinianus, ad Calviniana sacra Ernestum Fridericum, Jacobi nostri fratrem, perduxerat. (n)

Badensis autem Colloquii successus, quum non omni ex parte expectationi respondisset Pistorii, Jacobum induxit, ut aliud

(m) Acta hujus Colloquii Badensis prodierunt Tubingæ A. 1590. Colloquium Emmedingæ haberi debuerat, sed Eduardus Fortunatus eidem interesset cupiens, induxit Jacobum, ut illud Badæ indiceret.

(n) Jacobus Andreae objecit Pistorio, quod utrumque fratrem ad Calviniana primum, dein ad Romana sacra reducere studuerit. Vid. Acta Colloquii Badensis pag. 210. & FECHTII historiam Colloquii Emmeding. p. 55.

JAC. III.

Colloquium in annum sequentem indiceret Emmedingæ, in Marchia Hachbergæ, ad quod Argentina evocatus est Pappus, Theologus Doctor. (a)

§. I X.

Transitus
ad sacra
Romana.

Finito hoc Colloquio, Jacobus publice professus est, quod foverat occulte. Tennebaci enim, quod Cisterciensium Monasterium, bihorio Emmedinga distans, A. 1590. die 15. Julii ad sacra Romana solenni ritu & ceremonia transivit; inter omnes Lutheranos Principes primus, si audias Pistorium. (p) At patruus magnus Jacobi, Philippus Bada-Badensis, Christophori filius, plures per annos Protestantium sacra professus, A. 1532. in terris suis illa rursus suppressit, uti supra ostensum. (q) Philippus II. Philiberti filius, Bernhardi, Bada-Badensium factoris, nepos

(a) PISTORIUS edidit A. 1591. *Des Colloquii zu Emmedingen Summarischer Inhalt.* Colloquii Emmedingensis Historiam, una cum Protocollo edidit Fechtius, Rostochii 1694. 8vo.

(p) In *Oratione I. de Jacobo Marchione* pag. 19. & *Oratione II.* p. 129. THEODORUS BUSÆUS, Molsheimensis Alsatiae Collegii Rector, professionem Marchionis recepit. Aderant Martinus, Abbas Tennebacensis, Marcus Episcopus Lydæ, Suffraganeus Basiliensis, Georgius Hænlinus, Rector Academiae Friburgensis. Vid. FECHTII *Hist. Colloq. Emmed.* Cap. XV. §. 16.

(q) Tom. II. pag. 333.

pos, cum pervenisset ad regimen, eadem hæc sacra, quæ sub patre & avo in Marchia superiore obtinuerant, A. 1571. abrogavit. (r)

Mutatæ a Jacobo religionis causas perscripsit Pistorius, quæ A. 1591. adeoque post mortem Jacobi apud Colonienses prodierunt. (s)

Transitus hujus occasione supplicationem ad Basilicas Romanas Sixtus V. decrevit; ipse Cardinalium stipatus Collegio ad Ecclesiam S. Mariæ Teutonicorum nudis pedibus processit, magna multitudine sacerdotum comitatus; quæ ceremonia mortem ejus promovit; paucis enim post diebus decessit. (t) Breve Pontificis

Tom. IV.

R

(r) Tom. III. pag. 54.

(s) Extat quoque in Tabulario Bada-Durlacensi Scriptum sub titulo: *Relazione fatta sopra la conversione del Serenissimo Signore Marchese Giacomo di Baden al Cardinale Palotto.*

(t) Supplicationem hanc his verbis describit PISTORIUS *Orat. I.* pag. 106.

„ Ibi tum Romæ, Badensium Marchionum amplitudo & nostri Principis
 „ sanctitas emittit, cum Jacobi, Badensis Marchionis nomine & geri
 „ supplicationem & aperiri templa & incedere maximis ceremoniis
 „ Pontificem, Principem religionis, Vicarium Christi, Caput a Christo
 „ constitutum Ecclesiæ, viderent cives, cum in ipsius Pontificis, in sacerdotum,
 „ in civium omnium ore atque commemoratione, Christianus Princeps Jacobus & stirps ejus
 „ Badensis Marchionatus versaretur,
 „ cum Roma, arx omnium terrarum pulcherrima & domicilium Im-

JAC. III.

ad Marchionem, Jacobo jam mortuo, allatum. Helvetii Cantones Romano-Catholici, a Nuntio Apostolico invitati, suam quoque lætitiã festivitãtibus publicis testati sunt.

§. X.

Refor-
matio.

Paulo ante mortem Jacobi prodiit ejus edictum, quo Pastores Lutherani post trimestre spatium emigrare jussi sunt. Andreas, Cardinalis Austriacus, Constantiensis Episcopus, Suffraganeum suum misit, Balthasarum, Episcopum Ascalonensem, qui, Marchione graviter decumbente, Emmedingensem & alias Marchiæ Hachbergenfis Ecclesias initiavit. Sacerdotes tamen Romanos, ne ubivis introduceret, populus, Lutheranae religioni addi-

„ perii & gloria, nomen Badensis Marchionatus sic sonaret, ut in cœ-
 „ lum usque efferetur. Istum triumphum, qualem a multorum homi-
 „ num memoria Princeps Germanus nullus deportavit, Roma absenti
 „ Jacobo, Badensi Principi, viginti octo annorum juveni, gloriosissime
 „ constituit & memoriam clarissimæ familiæ, pulcherrimo testimonio
 „ amplificatam, instauravit, quam nulla unquam obscurabit nox & nul-
 „ la delebit oblivio, quousque Urbis Romæ lux & dignitas stabit., Ex-
 „ tant quoque hac de re in Tabulario Bada-Durlacensi litteræ Georgii
 „ Friderici ad Ernestum Fridericum, lingua latina scriptæ Senis d. 5. Sept.
 „ 1590. Item litteræ Viti Diterici ab Eyb, Marchionis Georgii Friderici
 „ Ephori, datæ eodem die & anno. Add. GELTIUS ROGERIUS in
 „ *Vita Sixti V. Italice scripta*, Part. II. Lib. V. pag. 467.

ctus, & præmatura Jacobi mors impedivit. (u) Eo enim defuncto, reliquarum Hachbergæ Ecclesiarum consecratio Constantiensi Suffraganeo interdicta; Sacerdotes Catholici, quorum unus tantum parochiam adierat, ab Ernesto Friderico Marchia abstinere jussi sunt. (x) Pastores Lutherani, quorum expulsionis tempus nondum advenerat, subsisterunt.

Emmedingam paulo ante mortem Jacobus ex vico in oppidum provinciale convertit; Principatus sui ibi constituturus sedem, atque adeo ex montano Hachbergæ castro descensus in planum. Rudera & reliquæ murorum, passim tum repertæ, docuerunt, locum antiquitus jam fuisse mœnibus cinctum. Hachbergæ Marchiones a longo jam tempore Emmedingæ domum habuere, quæ etiamnum subsistit.

§. XI.

Valetudo adversa, qua pridem laborabat, Jacobum in-^{Morbus Jacobi.} duxit, ut Julio mense iter ad Carolum, Zolleræ Comitem, amicum suum, Sigmaringam susciperet; aquis medicatis usus. Tertia hebdomade rediit Emmedingam die VIII. Augusti, ut, quæ

Tom. IV.

R 2

(u) FRECHTIUS in *Hist. Colloquii Emmeding.* Cap. XVI. ubi egit de reformatione Ecclesiar. Hachberg.

(x) Elisabethæ tamen viduæ postea ad audiendam missam sacerdos concessus est.

JAC. III.

ad inaugurationis Ecclesiasticæ festum necessaria videbantur, pararet. Die sequenti diarrhœa violenta correptus, nono morbi die, continuis agitated doloribus, decessit. Medicus, Friburgo vocatus, Mœckius & brevi post accedens Pistorius, ex pustulis nigris, quæ in corpore mortui se manifestarunt, & ex ventriculo, tribus locis perforato, venenum Jacobo datum conjectati sunt. (y) Alii

(y) PISTORIUS in *Orat. I. de vita & morbo Jacobi* pag. 64. ait, ventriculum tribus locis, ubi venenum adhæserat, perforatum, ad tertiam usque pelliculam, erosus duris interioribus duabus tunicis. Addit foramen unum fabam, reliqua duo pisum æquasse, diuturnam diarrhœam & acrimoniam veneni sulcos in intestinis duxisse, præsertim in intestino recto. PISTORIUS hunc in finem edidit A. 1590. *Wahrhafte Beschreibung, was sich bey Herrn Jacob Marggraffen letzter Kranckheit und Ableben verlauffen &c.* Videatur idem in orationibus de vita & morte Jacobi p. 64. & 137.

Anatomicos si audias, certa nulla propinati veneni, ex relatione Pistorii cognoscuntur indicia. Neque enim vomitum, neque conatum vomendi, neque intraneorum inflammationem, neque atrum eorundem viscerum colorem annotavit. Venenum porro ad intestinum rectum pervenire non potest, quando vim suam lethiferam in ventriculo primoque intestino statim exequitur. Pistorius ipse in Oratione altera de Jacobi morte, diuturna principem præcordiorum palpitatione, diuturna item diarrhœa, jam ante, quam acidulas biberet, quin & durante earundem usu, laborasse profitetur. Semina itaque morbi jam antea extiterunt in ventriculo, quæ sensim evoluta, causam morti præbuisse videntur, sine veneno.

frequenti nimis acidularum usui ejus morbum adscribunt, (z) quos confutat Pistorius, qui spiritum efflantis exceptit, tantam nocendi vim acidulis non tribui posse contendens. Præsentes quoque fuerant Metternichius, Bavariae legatus, (a) & Carolus Zolleranus.

§. XII.

Decessit die 17. Augusti A. 1590. styli novi, Emmedingæ, Mors & sepultura.
anno XXVIII. ætatis.

Pistorius (b) scribit, Jacobum ultima voluntate ordinasse, funus mediocri sumtu ut efferretur & pompa, atque ut Badæ, ceremoniis Catholicis corpus humaretur. At Ernesti Friderici, fratris sui senioris, jussu Pforzheimii sepultus est Jacobus, die 4. Septembris. In transactione Leonbergenfi, inter Ernestum Fridericum Marchionem & Wilhelmum Bavarum A. 1594. inita, (c)

R 3

(z) ERNESTUS SCHAPERUS, Medicus Rostochiensium Professor A. 1694. responso erudito docuit, symptomata stomachi, post mortem Jacobi reperta, non absolute esse indicia veneni. Responsum vide apud FECHTIUM *Hist. Colloq. Emmeding.* pag. 357.

(a) Metternichius, Spirensis Ecclesiae Canonicus, a Bavaro missus, ornatum, Aulicæ Jacobi Ecclesiae inservitutum, attulit Emmedingam. FECHTIUS Cap. 16. §. 6.

(b) *Orat. I. de Vita Jacobi*, pag. 43.

(c) Vide supra in Vita Ernesti Friderici. pag. 79.

JAC. III.

conventum, ut monumentum, principe dignum, illi poneretur Pfortzhemii.

§. XIII.

Chara-
cter.

Sublimioris fuit animi Princeps Jacobus, Ernestum inter fratrem atque Georgium medius, quos dotibus & rebus gestis fortasse superasset, si eos ætate æquasset. Patiens laborum, aëris & victus molestias perferre assuetus, contra pericula animo firmus, in consiliis prudens & exquisiti ultra ætatem judicii, cum alacritate in exequendo conjuncti. Animus ad alta semper erectus; in infimos comis, magnum Principem atque bellatorem, si longior accessisset usus, promittebant. Nihil tam arduum, quod non investigandum putaret. Nihil tam reconditum, quod felicitate ingenii non facile assequeretur; singularis in dicendo vis & linguarum peritia. Libros latinos omnibus de rebus, speciatim etiam ecclesiasticis scriptos, legit frequenter. Mechanicarum artium ingens ei studium. Justitiam ejus & moderationem in subditos; affectum in conjugem, indulgentiam in omnes prædicant, qui res gestas ejus vel leviter attigerunt.

§. XIV.

Uxor &
liberi.

Consilio matris, quæ eum a bello avocare voluerat, A. 1584. ad matrimonium progressus est Jacobus, ducta Elifabetha, (d) Florisii Culenbergæ Comitis & Manderscheidæ filia,

(d) Elifabetha hac antea Jodoco, Comiti in Limburg & Bronckhorst fuerat

quæ post mortem ejus Carolo, Comiti Zollerano, denique Hohenfaxio Baroni nupsit, mortua A 1620. Duos hæc filios & totidem filias peperit Jacobo.

Ernestus Carolus A. 1588. natus & mortuus est Hachbergæ; infans bimestris.

Ernestus Jacobus posthumus die 22. Aug. adeoque quindecimo post obitum Jacobi in lucem editus Hachbergæ, ubi Elifabetha mater post obitum Jacobi vixerat, semestris infans decessit. (e)

Anna, primogenita filia, A. 1587. Hachbergæ nata, Volrado, Waldeccio Comiti, A. 1607. nupsit Durlaci; cum anno præcedente Marchicarum terrarum successioni, una cum sorore Jacobæa, renunciaffet. Dos decem millium florenorum assignata est Annæ, addita conditione, ut, si absque heredibus decesserit, ad Principem, apud Badenses regnantem, illa pecuniæ summa reverteretur. Anna hæc A. 1648. decessit.

Jacobæa, A. 1589. Emmedingæ nata, cælebs A. 1625. apud sororem obiit. Condidit illa Cal. Febr. 1614. testamentum,

promissa, unde Jacobo lis in Camera Imperiali exorta est. GYLMANN. *Decision. Cameral.* Tom. I. pag. 697. Matrimonium Jacobi cum Elifabetha Colonizæ A. 1584. tractatum. Pacta dotalia die 23. Sept. eodem anno signata sunt.

(e) De Baptismate Ernesti Jacobi inter Catholicos & Protestantas nata est controversia. Sed Ernestus Fridericus doctorem suæ religionis baptismum peragere jussit.

JAC. III.

quo debitam legibus portionem matri Elifabethæ reliquit, at reliqua omnia mobilia & immobilia bona & speciatim, quæ in Iulia-censi ditione habuerat, Annæ forori addixit. Liberi hi ut in religione Catholica educarentur, ultima voluntate Jacobus præcepit. Ernestus Fridericus Marchio, fratri succedens, fratris præceptum & Cæsaris neglexit, atque Protestantium doctrina pupillas suas imbui jussit. (f)

(f) Vide Vitam Ernesti Friderici. pag. 78.

C A-